

Är karriärvägledningen
redo för det nya
Sverige?

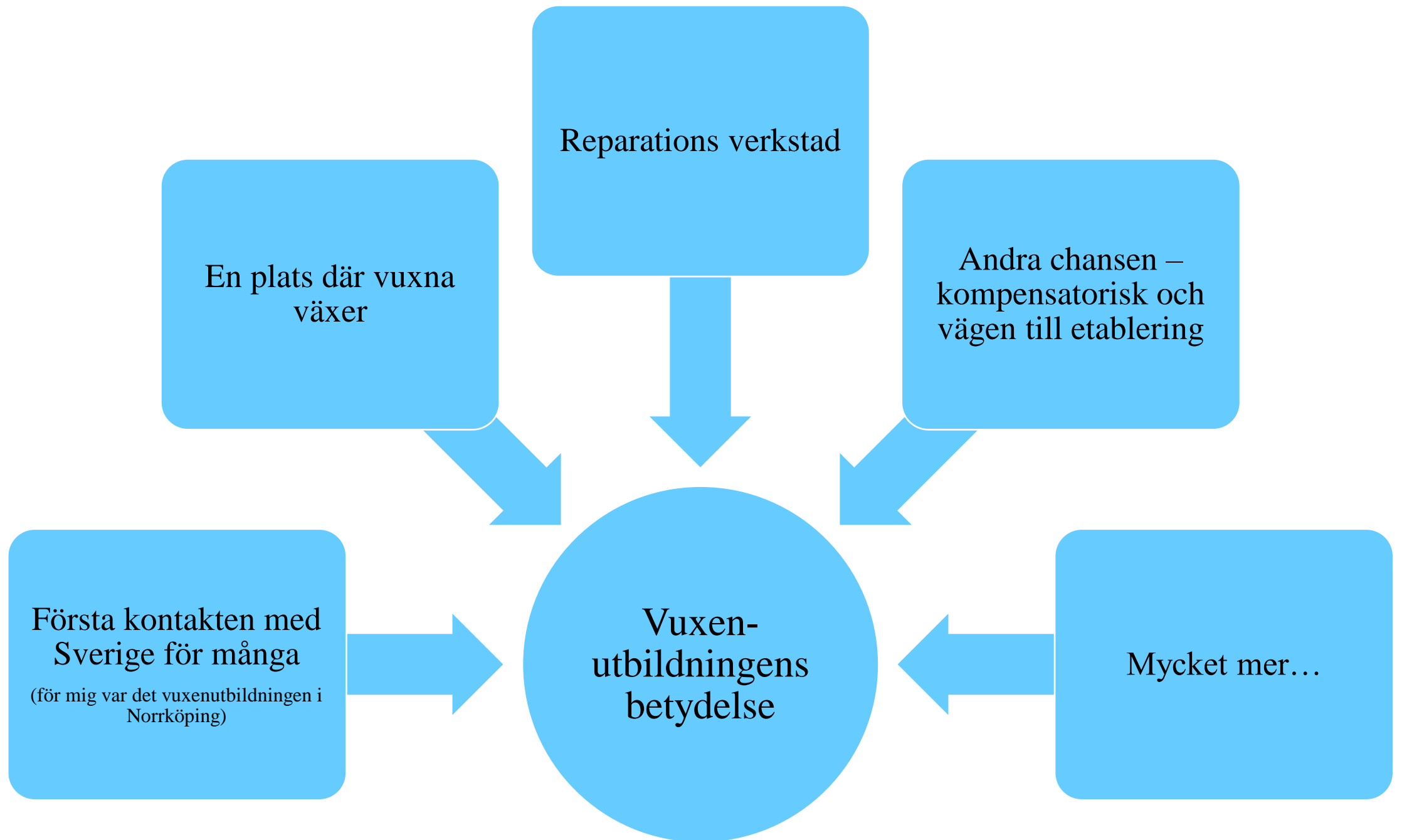
Daniel Hailemariam

Vuxenutbildning i Samverkan (ViS) konferens

3 maj 2023, Linköping

Tema: "När har vuxenutbildningen lyckats?"

Touching your future!

Innehåll

```
graph LR; A[Innehåll] --- B[Demografiska utmaningar]; A --- C[Konsekvenser för vägledningen 1 - 4]; A --- D[Avslut - sammanfattning];
```

Demografiska utmaningar

Konsekvenser för
vägledningen 1 – 4

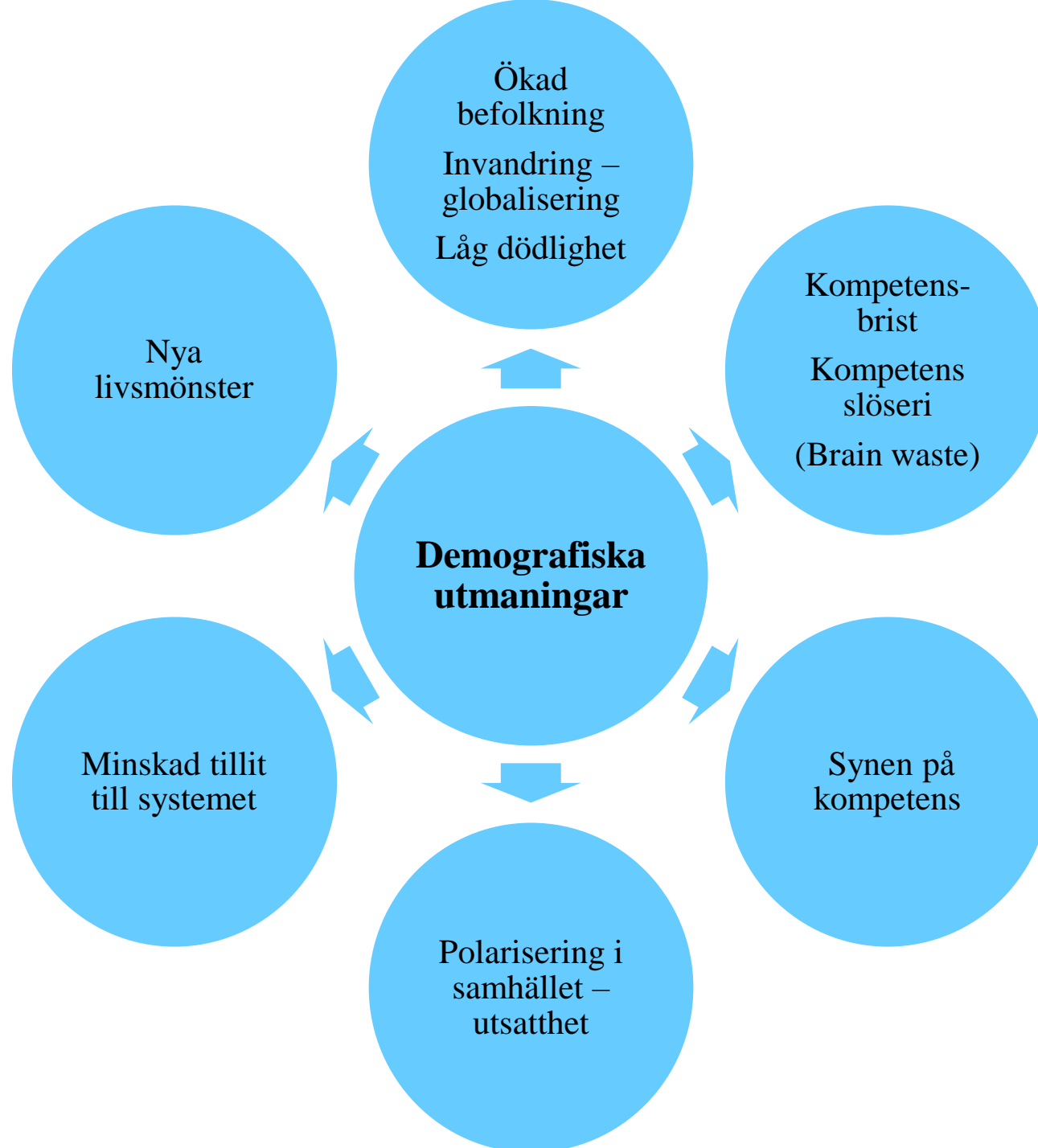
Avslut – sammanfattning

**Demografiska
utmaningar:**

Är vägledningen redo?

**Befolkningslära
Befolkningens "rörelse"
Befolkningsutvecklingen
Trender bland befolkningen
Befolkningens sammansättning och förändring**

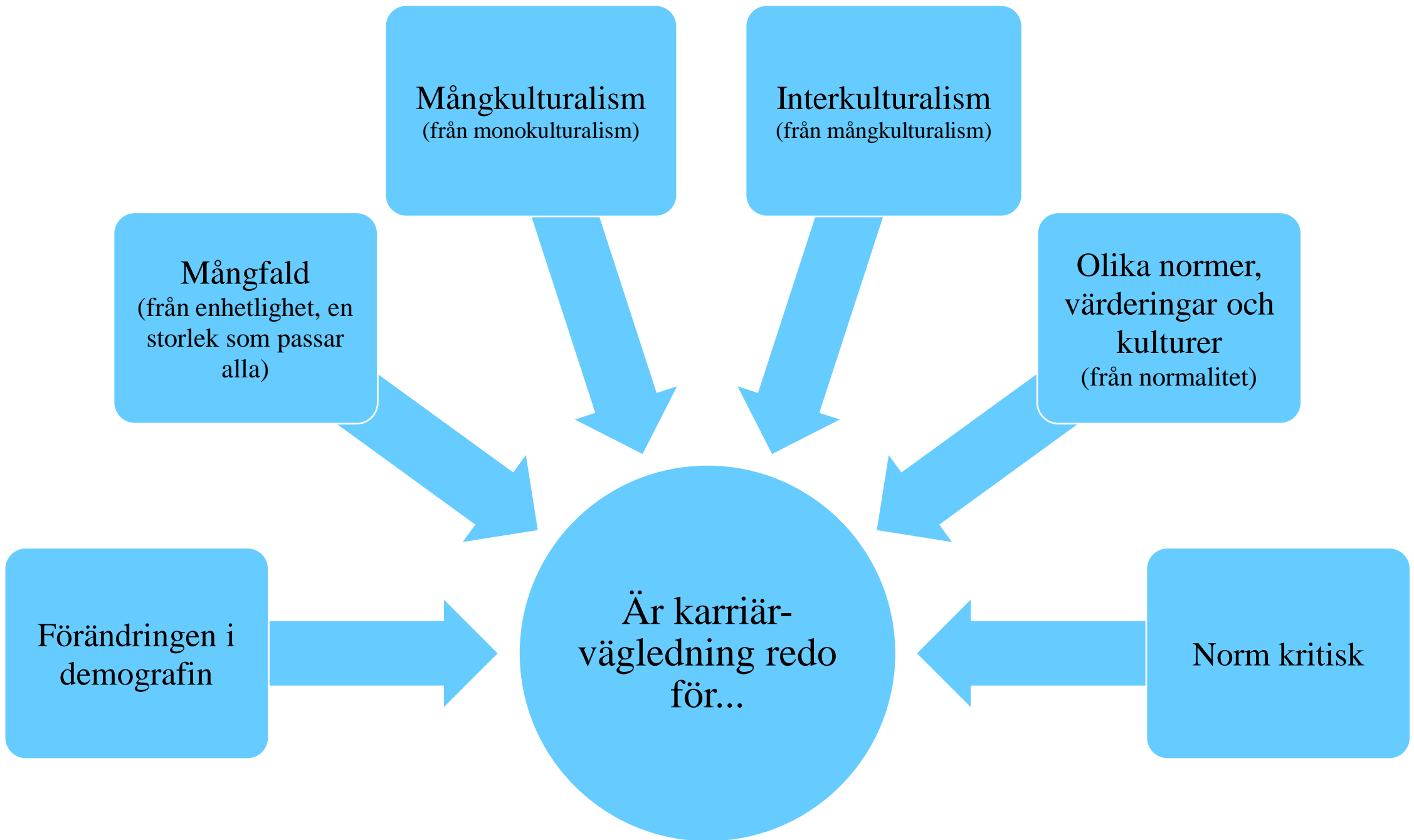
Hur påverkar detta vägledningen?

Verksamheten?

Bemanningen?

Resursfördelningen?

Vad blir vägledningens analys och ev. anpassning?

Trender & konsekvenser

METATRENDER

Stora bilden
Påverkan som påverkar
Trender som är här för att stanna (ett tag)

Synen på kompetens

Äldre befolkning

Globalisering

Oro i omvärlden & migration

NÄRTRENDER

Vad innebär detta för verksamheten – på kortsikt & på långsikt?

?

?

?

?

EFFEKTER

Vad ska vi göra och hur ska vi göra det?

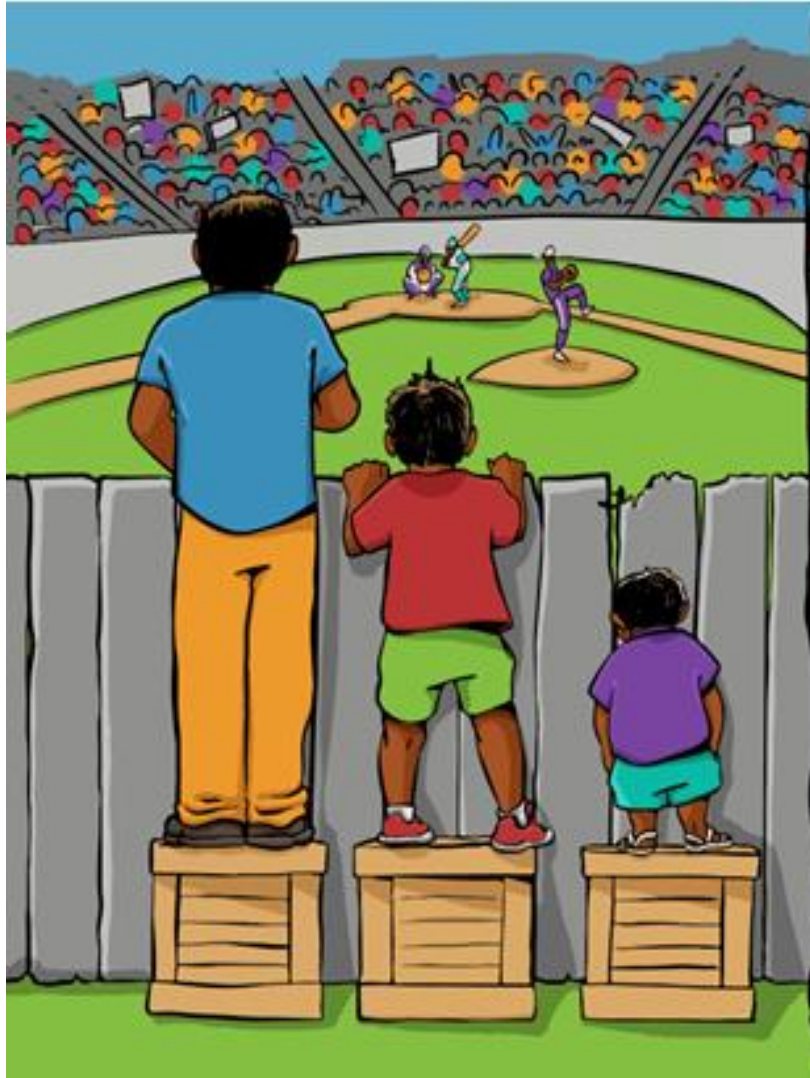
?

?

?

?

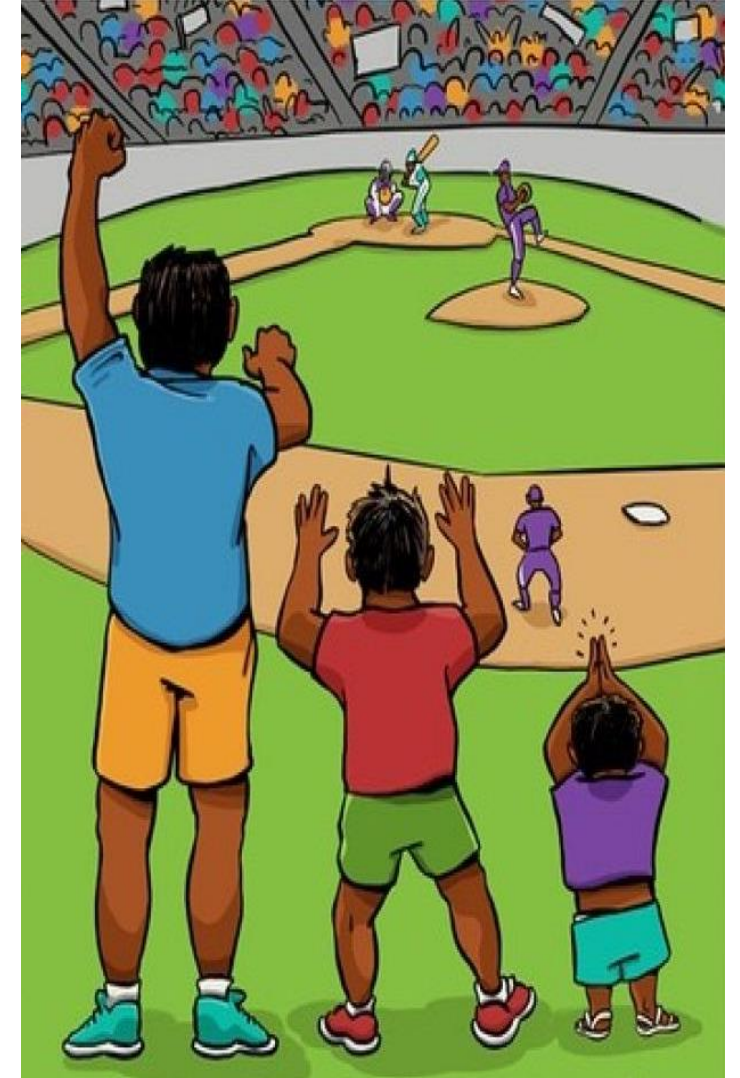
Utmaningarna tvingar fram nytänkande och nya arbetssätt

Bara ett sätt att göra saker – en norm – en storlek passar alla

En mängd olika normer, arbetssätt, resursfördelning

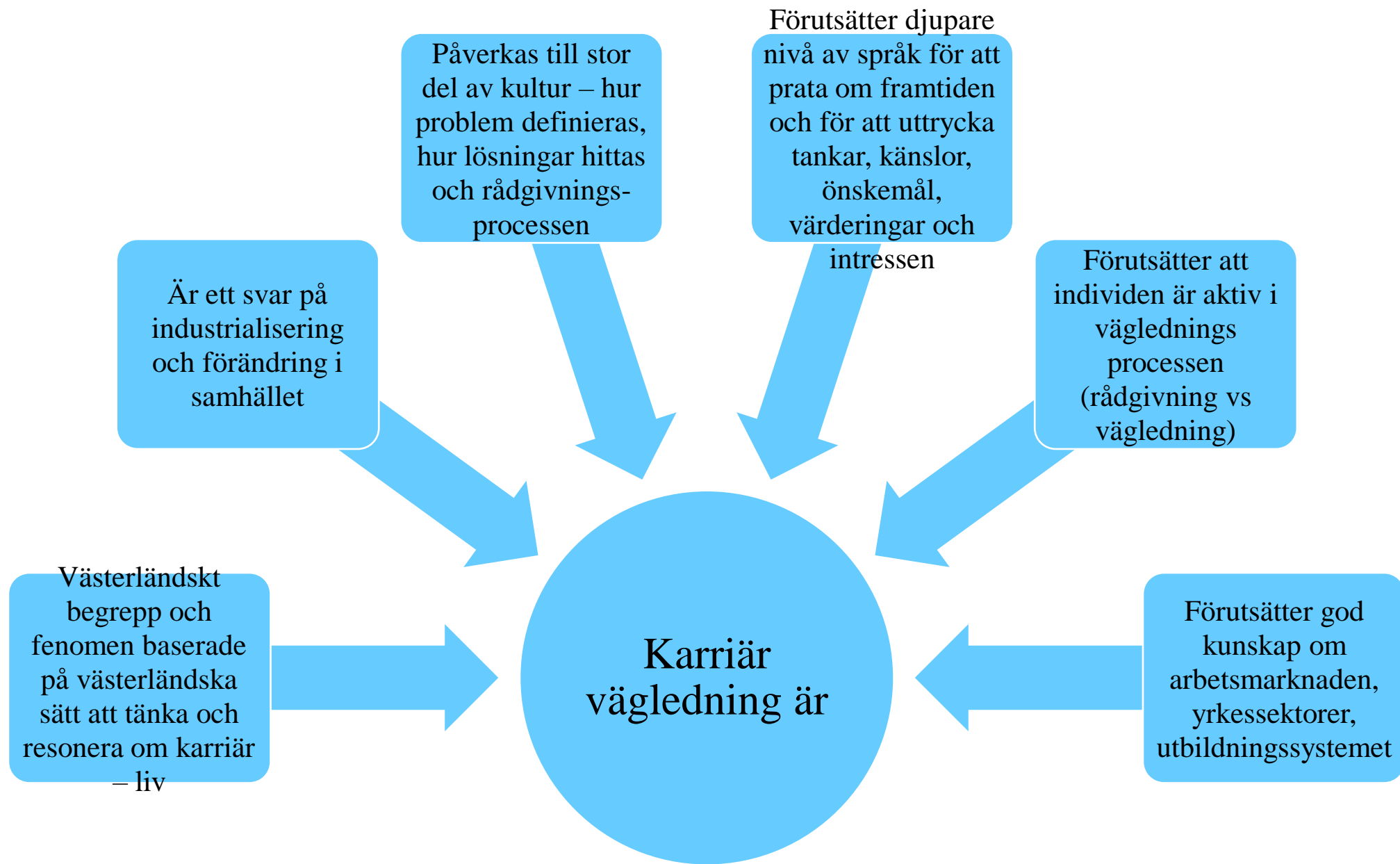

Ta itu med exkluderande och begränsande strukturer och normer

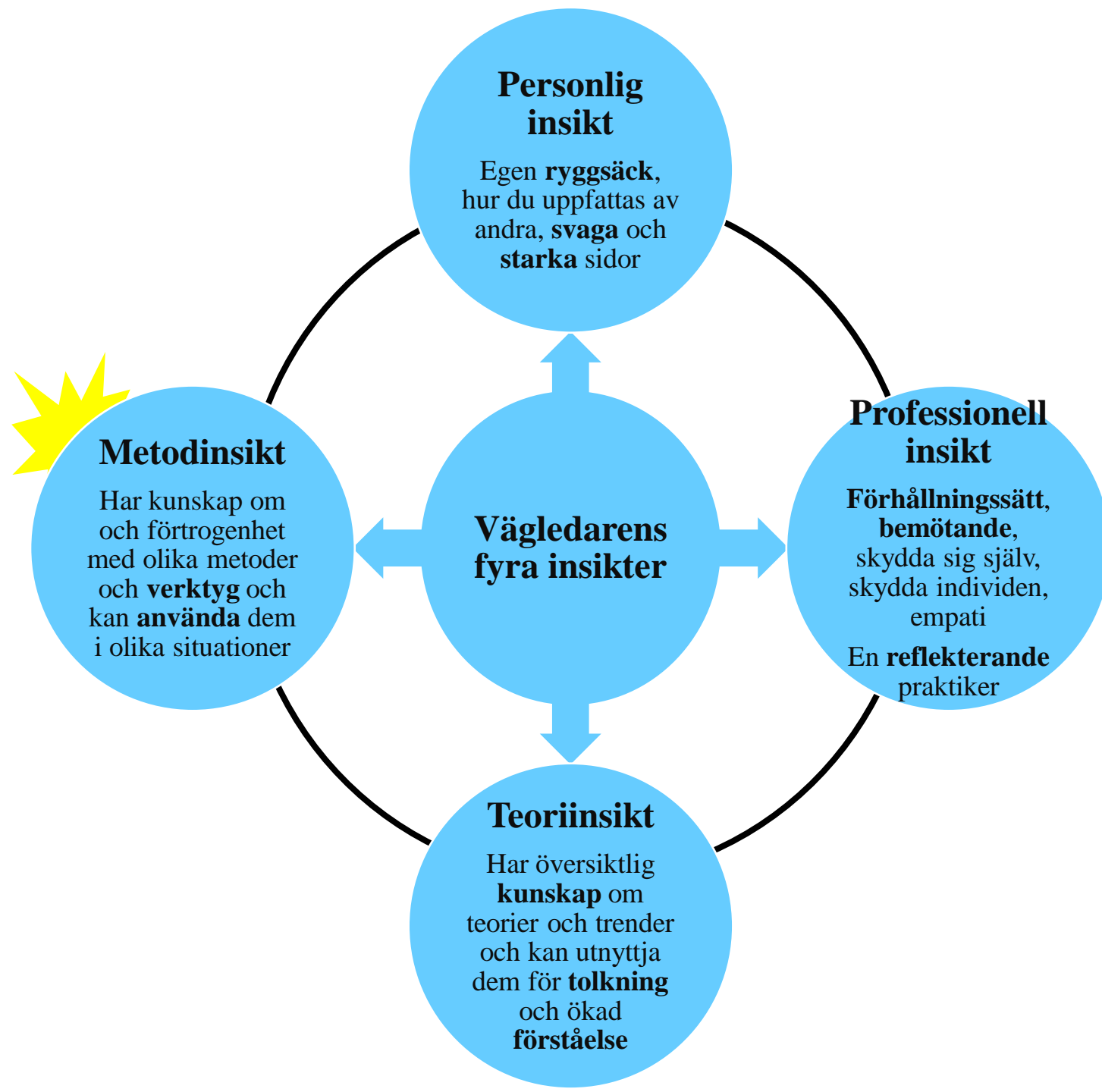

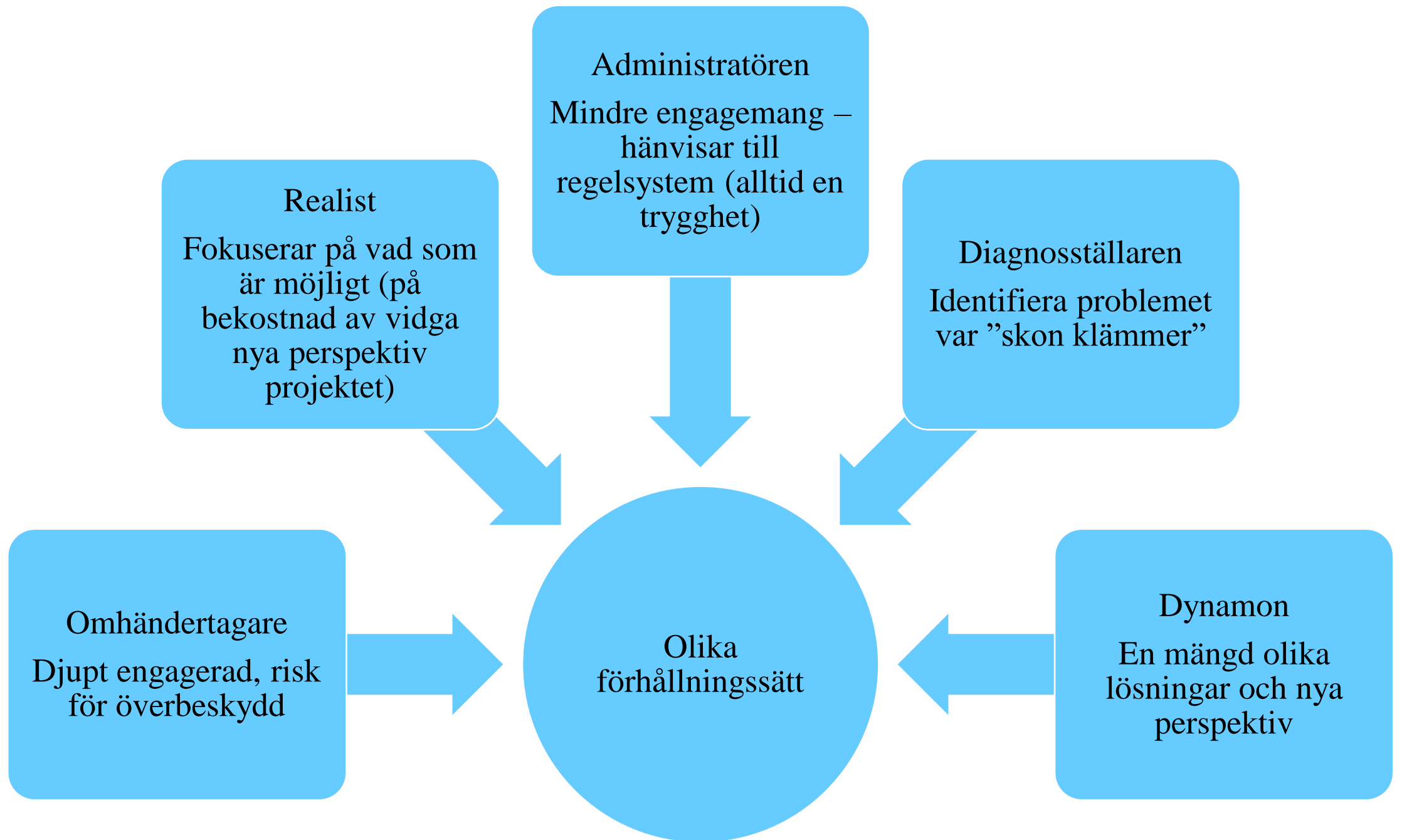
**Konsekvenser för
vägledaren 1**

**Ny verklighet tvingar
fram nya insikter**

Vägledning behöver definieras, förklaras, klargöras...

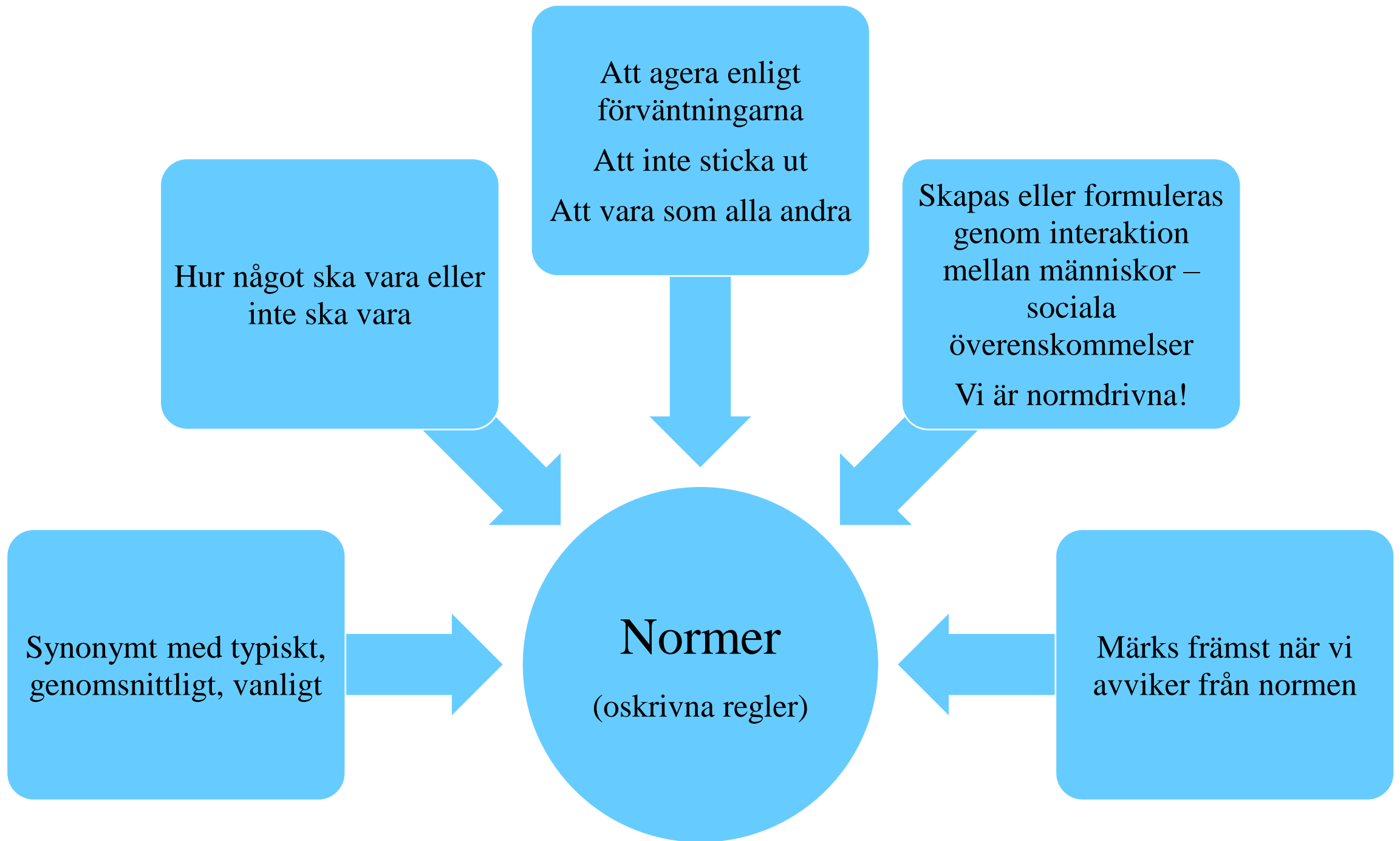

**Konsekvenser för
vägledaren 2**

**Att brottas med normer
och normalitet**

Normer skapar både möjligheter och begränsningar

Möjligheter:

Gör det lättare för oss att interagera i sociala sammanhang och inte "kollidera" med varandra (inkluderande)

Begränsningar:

Begränsar människors handlingsutrymme gör oss osäkra och kan få oss att känna oss utanför (uteslutande)

4

**Det som är normalt för
institutionen eller
verksamheten**

Rutiner, struktur, makt,
hur vi utför våra tjänster,
informel ledare

1

Det som är **universellt
normalt för alla**

Vad vi gör
Det som alla människor
gör (äta, skratta hälsa,
kommunicera, fira, dansa)

3

**Det som är normalt för
individen**

Det unika sättet för
individen att göra nr 2

2

**Det som är normalt för
kollektivet**

Hur vi gör nr 1
Det som delas med
kollektivet – gruppen

Möten mellan normaliteter

När "normaliteter" möts (vägledningssession)

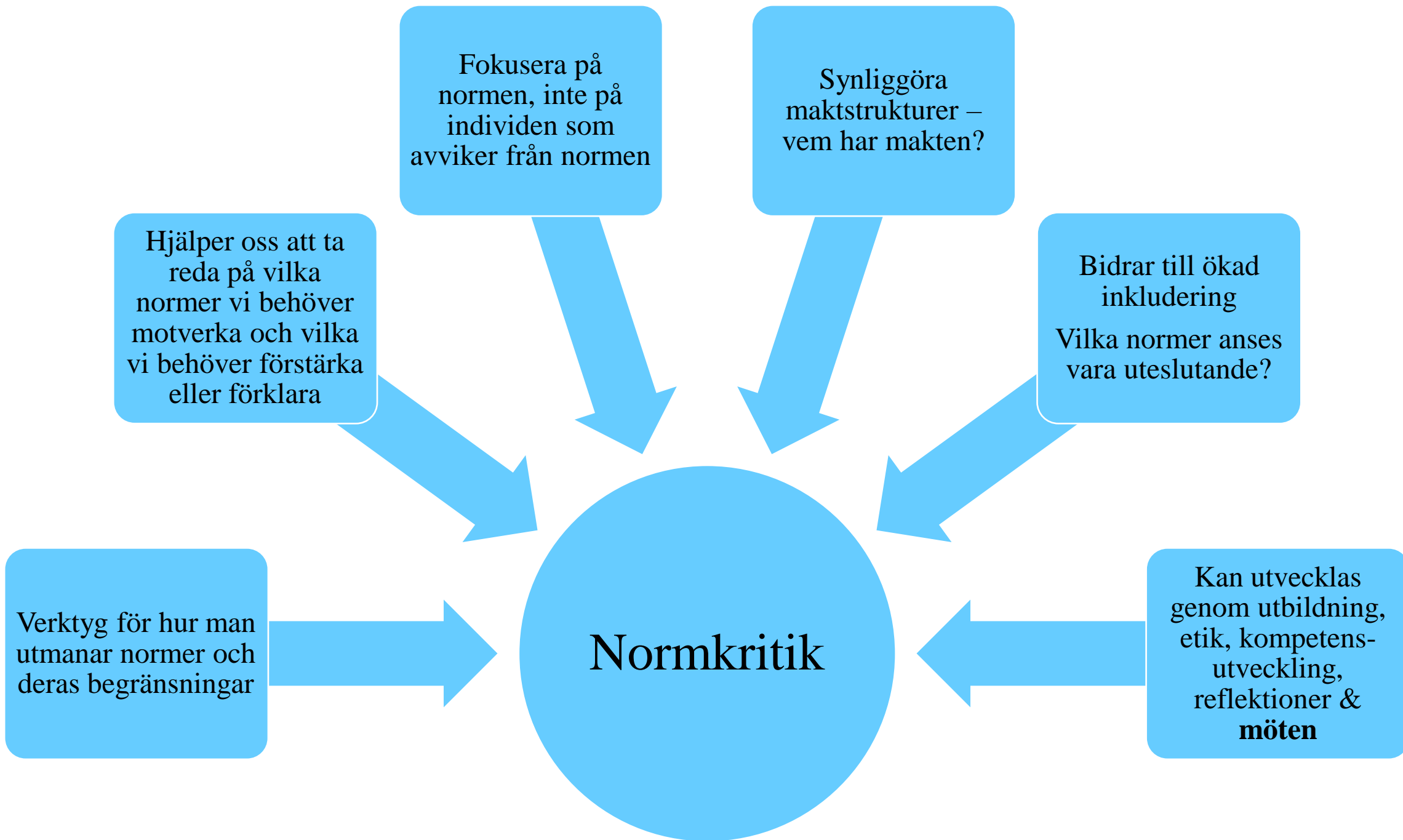
Vägledarens normalitet

- Vägledning en given fråga – baserad på västerländska tankesätt
- Vägledaren ställer frågor och utforskar – individen anses vara experten på sitt liv.
- Vägledaren anser att det är individen som fattar egna beslut
- Vägledaren har ögonkontakt och skakar hand
- Vägledaren strävar efter maktbalans och närhet
- Vägledaren diskuterar individens drömjobb. Drömjobb anses vara identitetsgivande
- Vägledaren anser att vägledning är ett gemensamt projekt (collaborative process)
- Identitet beskrivs bland annat med inneboende egenskaper
- Vägledaren utgår från jämställdhet

Den andres normaliteten

- Vägledning är okänd för många
- Vill ha svar och råd – vägledaren anses vara experten.
- Beslut fattas med hänsyn till gruppen
- Undviker ögonkontakt – hälsa på olika sätt
- Individen håller maktavstånd
- Individen är i behov av brödjobb (identitet på annat sätt)
- Individen kan uppfattas som passiv mottagare av vad vägledaren föreslår – vill gärna få råd
- Kopplar identitet till gruppen man tillhör
- Individen Traditionella könsroller

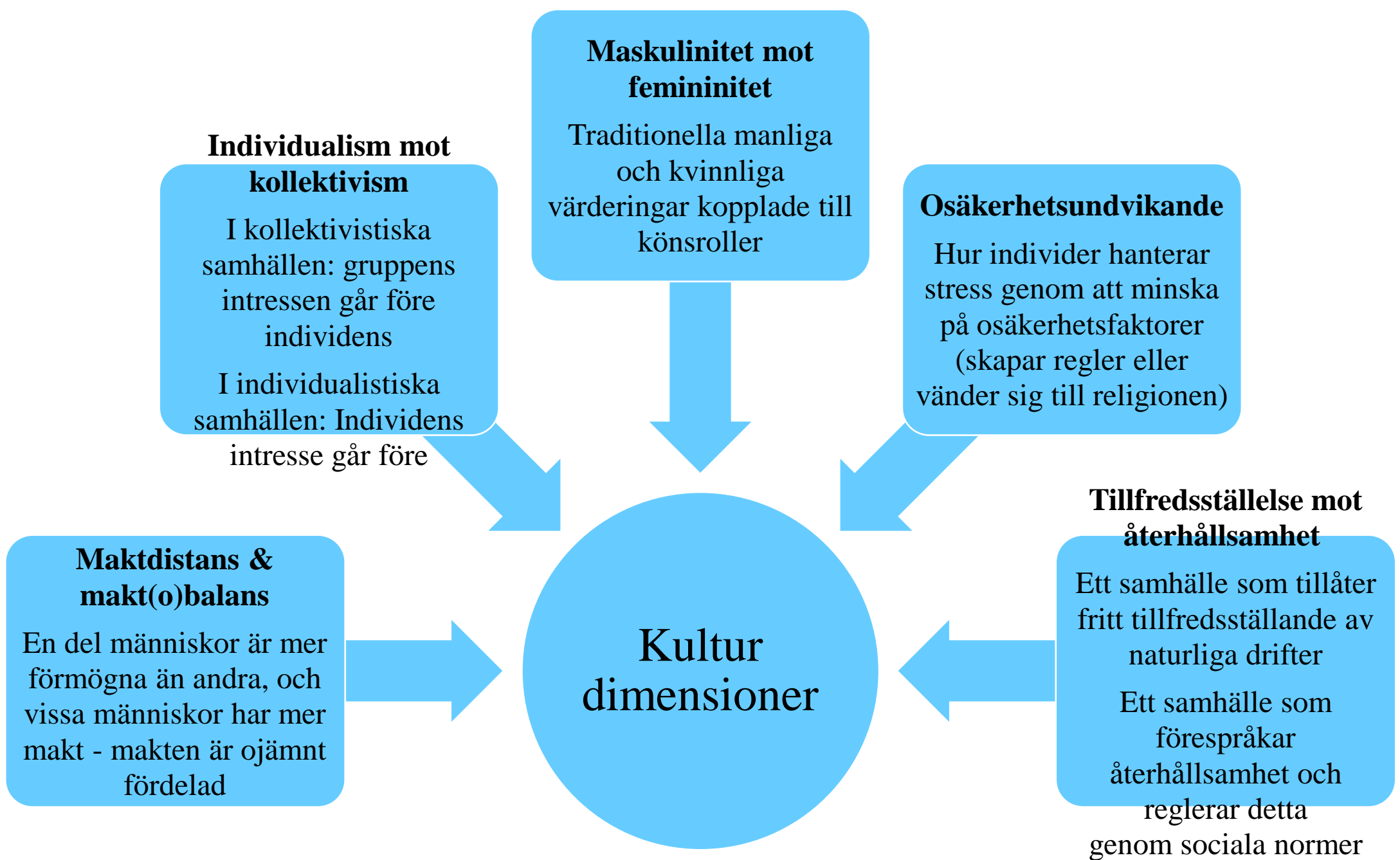
Två besvikna individer

**Konsekvenser för
vägledaren 3**

Kultur dimensioner

Oavsett hur *lika* vi är kommer det att
finnas *skillnader*!

Oavsett hur *olika* vi är kommer det att
finnas *likheter*!

**Konsekvenser för
vägledaren 4**

Interkulturalism

Monokulturalism

Bara en kultur som dominerar
Alla kulturer måste anpassa sig till en och samma kultur

Mångkulturalism

Kulturer samexisterar sida vid sida
Ta itu med svårigheter som kan uppstå på grund av skillnaderna
(motverka restriktionerna, motverka utslagning, invandringspolitik)

Interkulturalism

Kulturer utbyter erfarenheter
Det ömsesidiga inflytandet, Arbetar för inkludering, bygger på ömsesidig förståelse, påverkas och berikas av mångfald
Integrations politik

Vad kommer efter?

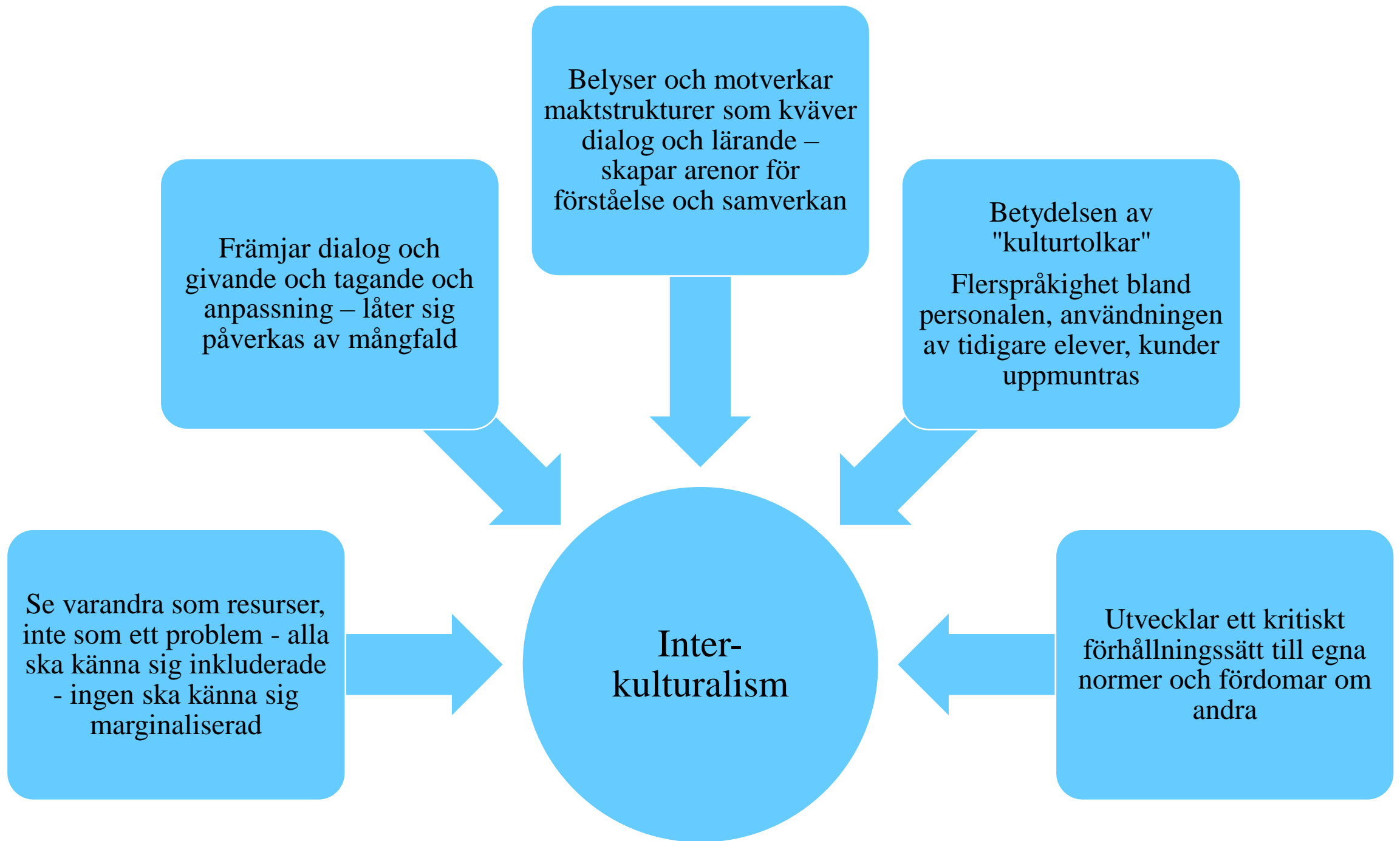
Monokulturalism
– assimilering

Mångkulturalism

Interkulturalism

Främjar dialog och givande och tagande och anpassning – låter sig påverkas av mångfald

Belyser och motverkar maktstrukturer som kväver dialog och lärande – skapar arenor för förståelse och samverkan

Betydelsen av "kulturtolkar"
Flerspråkighet bland personalen, användningen av tidigare elever, kunder uppmuntras

Se varandra som resurser, inte som ett problem - alla ska känna sig inkluderade - ingen ska känna sig marginaliserad

Inter-kulturalism

Utvecklar ett kritiskt förhållningssätt till egna normer och fördomar om andra

Alltså

Demografiska utmaningar

Konsekvenser 1
Ny verklighet tvingar fram nya
insikter

Att brottas med normer och
normalitet

Kultur dimensioner

Interkulturalism

Frågor

Touching your future!

Sammanfattning

Hur skulle du
sammanfatta
presentationen?

Prata med din granne!

Daniel Hailemariam

Studie- och yrkesvägledare, adjunkt &
konsult/egenföretagare

E-post adress

daniel@hailemariamconsulting.com

daniel.hailemariam@edu.su.se

Mobil

073 – 776 2407